

Gedragscode

voor kerkelijk werkers in de Nederlands Gereformeerde Kerken.

1. Inleiding.

Deze gedragscode is opgesteld op verzoek van de Landelijke Vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken. Hij is geschreven met het oog op kerkelijk werkers binnen de Nederlands Gereformeerde kerken. Kerkelijk werkers zijn allen die door hun functie of dienst een bijzondere verantwoordelijkheid in de gemeente hebben en die daarin het vertrouwen van de gemeente genieten, zowel de traditionele ambtsdragers, als ook andere werkers in de kerken, professioneel of vrijwillig, zoals de leiding van jeugdclubs en -verenigingen, vrijwilligers in pastoraat en diakonaat, kosters, musici, oppaskrachten enz.

Het uitgangspunt voor deze gedragscode is wat de Schriften leren over de omgang met elkaar. De apostel Paulus schrijft daarover: *“Volg dus het voorbeeld van God als kinderen die hij liefheeft, en ga de weg van de liefde, zoals Christus, die ons heeft liefgehad en zich voor ons gegeven heeft als offer, als een geurige gave voor God.”* (Ef. 5,1-2) Hiermee wordt aan het omgaan met elkaar richting gegeven. Respect voor de ander, integriteit, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid kenmerken deze stijl van omgaan met elkaar.

Met deze code wordt niet alleen richting gegeven aan ons gedrag, maar worden ook een aantal gedragingen benoemd die ontoelaatbaar worden geacht. Dit betreft m.n. gedrag, waarin de belangrijke kenmerken van een christelijk leven evident worden veronachtzaamd.

Een bijzonder punt van aandacht is daarbij het omgaan met ongelijkheid in relaties. Iedere kerkelijk werker heeft op grond van haar aanstelling en functie een bepaalde bevoegdheid, status en macht binnen de gemeenschap van de kerken. Dit brengt een zekere ongelijkheid in functionele relaties met zich mee. Deze ongelijkheid maakt kwetsbaar. Het voorbeeld van God is te gaan in het spoor van onze Heer die de gestalte van een knecht heeft aangenomen. Hij zegt: *“De belangrijkste van jullie moet de minste worden en de leider de dienaar.”* (Luc. 22,26)

Gaan in het spoor van onze Heer Jezus Christus is vaak allerminst vanzelfsprekend. Deze gedragscode is daarom vooral bedoeld als handreiking en ondersteuning bij het concreet maken van de bijbelse richtlijnen in de kerkelijke praktijk. Een heldere gedragscode biedt voor kerkelijk werkers en gemeenteleden een veilige ruimte en dient daarmee het heil van heel de gemeente.

Deze gedragscode kan een eventueel tekort in het functioneren van kerkelijk werkers helaas niet uitsluiten. Deze code wil een hulpmiddel zijn om ongewenst gedrag van kerkelijk werkers te voorkomen, te signaleren en bespreekbaar te maken.

Zowel vrouwen als mannen dragen bij aan het werk in de kerken. Om aan deze werkelijkheid recht te doen en ieder op gelijke wijze aan te spreken wordt in deze gedragscode over de kerkelijk werker afwisselend gesproken in de vrouwelijke en mannelijke vorm.

2. Relaties binnen de gemeente.

- 2.1. Het is de verantwoordelijkheid van de kerkelijk werker zorgvuldig om te gaan met het verschil in functionele en privé relaties. Zij draagt er zorg voor haar functie onafhankelijk en in verantwoordelijkheid tegenover God uit te kunnen oefenen.
- 2.2. De kerkelijk werker is als eerste verantwoordelijk voor de zuiverheid van haar relaties en voor het bewaken van de grenzen van het binnen die relaties toelaatbare en is zich onder alle omstandigheden van deze verantwoordelijkheid bewust.
- 2.3. De kerkelijk werker is zich bewust van haar eigen en andermans kwetsbaarheid en zoekt in haar functionele relaties naar optimale veiligheid voor alle betrokkenen.

- 2.3.1. Als er sprake is van gevoelens van affectie wordt zo mogelijk de functionele relatie beëindigd. Als dit niet mogelijk blijkt dan zal de dienst worden verricht onder omstandigheden die voor alle betrokken partijen voldoende bescherming biedt.
- 2.3.2. Individuele pastorale contacten kenmerken zich door een grote mate van intimiteit. De pastoraal werkende is zich bewust van zijn eigen en andermans kwetsbaarheid en weegt zorgvuldig de wenselijkheid van een individueel pastoraal bezoek af.
- 2.3.3. De kerkelijk werker is terughoudend in het gebruik van legale middelen als alcoholhoudende dranken, die het beoordelingsvermogen negatief beïnvloeden. Hij onthoudt zich van het gebruik van bij de wet verboden verdovende middelen.
- 2.4. De kerkelijk werker eerbiedigt de persoonlijke (fysieke en geestelijke) integriteit van de ander. Hij zal geen misbruik maken van de eventuele afhankelijkheid of kwetsbaarheid van diegenen die aan zijn zorg zijn toevertrouwd. Hij zal daarom iedere vorm van seksuele toenadering vermijden en zich in ieder geval onthouden van
- ♦ niet-functionele aanraking
  - ♦ woorden, toespelingen, blikken of daden van affectieve, seksuele of erotische aard, ook als de ander daarom vraagt en
  - ♦ het uitdagen tot of stimuleren van erotische of seksuele handelingen
- 2.5. De kerkelijk werker moet ook in andere opzichten de integriteit van de ander respecteren. Ze is zich bewust van de mogelijke invloed of macht die voortvloeit uit haar status of functie. Daarom zal de kerkelijk werker
- ♦ zich hoeden voor oneigenlijk gebruik van haar invloed of macht, samenhangend met haar functie,
  - ♦ niet manipuleren of dwingen tot bepaalde opvattingen, besluiten of handelingen,
  - ♦ en zich niet beroepen op haar functie of ambt om zich van kritiek af te maken, ongepast gedrag goed te praten of vergeving en verzoening af te dwingen.
- 2.6. De kerkelijk werker zal zich niet laten omkopen of zich anderszins door het accepteren van erfenissen, geschenken of giften laten beïnvloeden. Daarom zal hij
- ♦ terughoudend zijn in het aannemen van geschenken van gemeenteleden voor zichzelf,
  - ♦ erfenissen en geschenken die de redelijkheid te boven gaan voor zichzelf niet accepteren
  - ♦ en zelf ook dergelijke geschenken aan gemeenteleden niet aanbieden of opdringen.
- 2.7. Geheimhouding en vertrouwelijkheid zijn van groot belang voor een veilige relatie. De kerkelijk werker is betrouwbaar in haar behandeling van vertrouwelijke informatie. Daarom
- ♦ draagt zij er zorg voor, dat de geheimhouding van vertrouwelijke informatie en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de ander verzekerd zijn,
  - ♦ doet zij geen mededelingen over zaken die haar in het kader van haar dienst vertrouwelijk ter kennis zijn gekomen aan derden, tenzij daarvoor dringende redenen zijn
  - ♦ zal zij slechts dan vertrouwelijke informatie delen met andere functionarissen, wanneer de betrokkene daarin uitdrukkelijk toestemt en er een duidelijke noodzaak voor doorverwijzing of ambtelijk overleg is.
- Dienaren van het Woord, ouderlingen en diakenen zijn bovendien gebonden aan de wettelijk rechten en plichten die voortvloeien uit hun ambt.
- 2.8. De kerkelijk werker is zich bewust van de grenzen van zijn functie of dienst en blijft binnen de bevoegdheden, kundigheden en competenties die bij zijn taak passen. Hij neemt geen taken op of wekt verwachtingen die buiten zijn competentie vallen en tot die van anderen behoren.

3. Relaties met andere kerkelijk werkers.

- 3.1. De kerkelijk werker stelt zich collegiaal op ten opzichte van andere kerkelijk werkers en is zich ervan bewust dat zij samen met anderen haar dienst in het koninkrijk van God verricht.
- 3.2. Een kerkelijk werker is loyaal ten opzicht van andere kerkelijk werkers. Kritiek op elkaars functioneren is mogelijk en vindt in een sfeer van veiligheid en zorgvuldigheid plaats.

3.3. Een kerkelijk werker zal zich onderwerpen aan de klachtenprocedures, zoals die in de kerken gelden, wanneer er klachten zijn t.a.v. zijn functioneren.

4. Relatie ten opzichte van kerkelijke goederen en middelen.

- 4.1. De kerkelijk werker gaat zorgvuldig om met goederen en middelen van de kerken.
- ♦ Zij is te allen tijde bereid tot verantwoording.
  - ♦ Zij neemt geen onnodige risico's bij het gebruik van kerkelijke goederen en middelen.
  - ♦ Ze maakt geen gebruik van gemeenschappelijke middelen voor persoonlijk gewin.
  - ♦ Ze houdt zich bij het beheer van de kerkelijk goederen en middelen aan de wet.